

Direktoratet for strålevern og atomikkerhet

Postboks 329 Skøyen
0213 Oslo

Oslo, 24. februar 2020

Deres ref.: 19/01464
Vår ref.: 20-694
Saksbehandler: Mona Stensrud

Høringssvar til DSA vedrørende endringer i solariregelverket.

Hudkreft er en av kreftformene som har økt mest de siste tiårene, og Norge er i verdenstoppen både når det gjelder forekomst og dødelighet av føflekkreft (melanom). Dette er en nasjonal utfordring. Ett av virkemidlene som er tilgjengelig og enkelt å ta i bruk, er regulering av solariumsbruk. Det er derfor overraskende at det nå foreslås en svekking av strålevernforskriftens regulering av solarier, og vi støtter ikke forslaget som gjelder kravet om kunnskapsprøven.

Vi er uenig i vurderingen som ligger til grunn for å oppheve kravet om at alle ansatte som er i kontakt med solariumskunder ikke lenger skal gjennomføre den obligatoriske prøven. Et mål med endringen av regelverket om solarier i 2016 var å redusere UV-eksponeringen i befolkningen. De foreslåtte endringene er å gå i feil retning for å nå dette målet.

Kommentar til punkt 2 Justering i kunnskapskravet

I dagens regelverk er det krav om at alle ansatte som har kundekontakt skal gjennomgå kunnskapsprøven (Solarieprøven). I forslaget ønsker DSA å endre §38 første ledd slik at kun den som er ansvarlig for daglig drift av solstudioer må ta Solarieprøven. Denne endringen støtter vi ikke. Vi stiller oss spørrende til hele hensikten med prøven, dersom bare daglig leder må ta prøven, og ikke de som faktisk har kontakten med kundene.

DSA påpeker at selv om kravet i forskriften justeres, «må betjente solarier likevel sørge for at ansatte med kundekontakt får tilpasset opplæring i solariebruk og relevante risikofaktorer». Vi har liten tro på at det blir enklere for solariumsvirksomhetene å sørge for at ansatte med kundekontakt faktisk får opplæringen som kreves, uten å ha Solariumsprøven som en standard også for de med kundekontakt. Det vil snarere bli vesentlig vanskeligere både å etterleve og å kontrollere ved tilsyn.

Vi mener dette heller ikke vil «sikre etterlevelse av kravene i internkontrollforskriften og om kompetanse i strålevernforskriften §16», slik det står i høringsnotatet.

Ifølge høringsnotatet er grunnen til endringsforslaget at betjente solarievirksomheter opplever kravet om en kunnskapsprøve for alle ansatte med kundekontakt problematisk å håndheve. Dersom det er problematisk for treningssentre, frisører, svømmehaller o.l. å etterleve forskriften, må en naturlig følge være at disse ikke kan ha et kreftfremkallende tilbud som solarium til kundene sine. Her må folkehelsen prioriteres fremfor å lempe på kravene til virksomhetene.

Kommentar til punkt 3 Justering i kravet om alderskontrollsystem

Når det gjelder § 37, Alderskontroll ved bruk av solarier, foreslås det å fjerne «videoautomat med dokumentleser» som alternativ til alderskontrollsystem. Vi har ikke innsigelser mot dette, gitt at systemer for alderskontroll fungerer etter hensikten, nemlig å sørge for at de under 18 år ikke får brukt solarium. Det vil være svært viktig med tilsyn for å avdekke om systemene for alderskontroll fungerer.

Risiko for hudkreft øker jo tidligere man begynner å bruke solarium. I en solvaneundersøkelse i 2018 oppgir 1 av 4 i alderen 15-24 år at de har brukt solarium de siste 12 måneder, og 7 av 10 at de var under 18 år første gang (Kantar TNS, Kreftforeningen).

Andre kommentarer

I forbindelse med at man nå har en gjennomgang av solariregelverket, vil vi i tillegg sterkt anmode om en ytterligere vurdering av §38. I henhold til §38 skal virksomheten «informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer» og «d) ha oppslag med advarselstekst og verneregler utarbeidet av Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet lett synlig i lokalet».

Vår erfaring er at kravet om å informere om kreftfaren ved solariumsbruk i dag ikke blir gjennomført på en god nok måte blant virksomhetene som tilbyr solarium. I dag er det tilstrekkelig at informasjon om risikofaktorer gis i form av en liten advarselsplakat i virksomhetens lokale. I tillegg skal kundene få DSAs informasjonsbrosjyre, i forbindelse med at man blir solariumskunde.

Det fremstår som et paradoks at virksomhetenes ansvar for å informere om risikofaktorer kun gjelder i egne lokaler og ved første gangs bruk. Det er altså ikke krav om kreftadvarsel i andre informasjonskanaler, som nettsider eller sosiale medier, der det meste av markedsføringen skjer. I solariumsbransjens informasjon i sosiale medier og nettsider fremstilles solarium utelukkende som helsefremmende og positivt, og myndighetenes advarsler om kreftisiko er helt fraværende. Dette kan ikke være i henhold til Strålevernforskriftens intensjon og formål. Vi ber DSA endre forskriften slik at kravet om informasjon om kreftisiko gjelder på solariesengene og i alle informasjonskanaler, herunder internett og sosiale medier.

Vi viser også til Kreftforeningens Omverdenundersøkelse 2019, der hele 83 prosent av befolkningen over 18 år mener at markedsføring av solarium bør inneholde kreftadvarsel.

I § 38, siste setning, står følgende:

«Virksomhetene skal ikke ha andre oppslag som tar oppmerksomheten bort fra den obligatoriske advarselsteksten, jf bokstav d».

Vårt inntrykk er at det er mer regelen enn unntaket at virksomhetene har andre oppslag i lokalene som tar oppmerksomheten vekk fra advarselsteksten. Dette gjør det vanskelig for solariekundene å få med seg budskapet om kreftfaren, og å kunne gjøre et informert valg.

Denne praksisen i bransjen mener vi må være i strid med formålet med bestemmelsen da regelen ble laget. Vi mener det er på høy tid at det også føres tilsyn av, og slås ned på, brudd på denne bestemmelsen.

Vi ser frem til et godt samarbeid med DSA videre om å forebygge hudkreft.

Med vennlig hilsen
Kreftforeningen

Jon Kirknes
Avdelingssjef kreftfaglig avdeling